

Lars Løkke Rasmussens folkemødetale

Taler

Lars Løkke Rasmussen
Statsminister

Dato

16. juni 2011

Sted

Allinge, Bornholm

Først og fremmest en stor tak, fordi jeg måtte komme. Jeg vil også gerne sige et stort tillykke til arrangørerne af det bornholmske folkemøde. I har fået et meget omfattende program til at falde på plads på forholdsvis kort tid. Det er en flot bedrift.

Jeg glæder mig både som statsminister og som Venstres formand meget over i dag at deltage i noget, som kunne være fødslen af en ny tradition i dansk politik. En tradition, hvor afstanden mellem Folketinget og folket bliver lidt mindre, og hvor befolkningen er i centrum.

En indsigtfuld, men polemisk mand har engang sagt, at der er to standpunkter i debatten: 1) "Du er idiot!" og 2) "Det kan du selv være!". Det er min erfaring fra mange års politisk arbejde, at begge standpunkter kan være rigtige på samme tid. Derfor har vi brug for en bred, folkelig debat, hvor den politiske vanetænkning udfordres. Det sker for sjældent ved politikermøder - men det kan ske ved folkemøder.

Folkemødet minder i og for sig ikke om noget, vi har i forvejen. Bertel Haarder har med stor iver kaldt det dansk politiks svar på Roskilde Festival med mere snak og mindre øl. Jeg ved nu ikke helt, om betegnelsen passer, for så vidt jeg ved, skal Bertel Haarder og Søren Pind optræde senere i dag på, hvad der vel så må være Folkemødets svar på Orange Scene. Og på den baggrund er det måske

heldigt, at Folkemødet og Roskilde Festivalen ikke løber af stablen samtidig.

Hvis jeg skal sætte ord på Folkemødet, så ser jeg det som en insisteren på, at politik er for vigtigt til at blive overladt til politikerne. Der er nemlig nogle, som ser politik som et strategisk spil. Hvor ægte holdninger og handlinger bliver holdt tilbage, fordi det politiske arbejde er blevet reduceret til taktik.

Men dansk politik og danskerne fortjener bedre. Politik handler jo netop om, hvordan vi indretter os i fællesskab. Hvordan vi finder sammen og skaber det samfund, vi ønsker os. Hvordan vi prioriterer fællesskabets interesse i forhold til respekten for den enkelte. Politik handler kort og godt om, hvordan vi løser de udfordringer, vi står over for. Ikke med ord og løse hensigtserklæringer, men med politisk handling.

Der er med andre ord mange gode spørgsmål, men færre rigtige svar i politik. Men selvom Danmark forandrer sig, ja, forbliver spørgsmålene de samme. Hvordan får vi en bedre folkeskole? Hvordan indretter vi os, så danskerne får den bedste behandling på vores sygehuse? Og hvordan sikrer vi egentlig, at vi har råd til det alt sammen. Råd til vores velfærdssamfund?

Og her det jo ikke nok at antyde svarene. Hvis man vil bestemme retningen for Danmark, så skal man også turde give klare svar - også når det ikke er populært.

Derfor fortjener danskerne nogle politikere, som tør gå forrest. Som viser retning. Man leder ikke ved at gå så langt foran flokken, at danskerne mister dem af syne. Men man kan altså heller ikke lede, hvis man gemmer sig midt i flokken.

At have retten og muligheden for at påvirke Danmarks fremtid er et stort privilegium og samtidig et måske endnu større ansvar, der hviler på os alle hver især. Og privilegiet såvel som ansvaret er både personligt og politisk.

Men det politiske ansvar skal ikke kun udledes gennem deltagelse ved folketingsvalgene. Det er vigtigt at stemme, men et kryds på stemmesedlen hvert fjerde år er ikke tilstrækkeligt. Det er et fattigt demokrati, som udelukkende udgøres af en enkelt afstemning hvert fjerde år.

Naturligvis giver stemmeafgivelsen en reel indflydelse, men det kan også virke lidt fjernt. For den politiske indflydelse udøves ikke kun en enkelt gang hvert fjerde år. Den sker hver dag. Alle dage, i alle afkroge i samfundet.

Jeg tror på, at den væsentligste demokratiske indflydelse udøves i mødet mellem mennesker.

En af vores samfunds vigtigste styrker er den grundfæstede tillid, som vi danskere har til hinanden. Den tillid, der betyder, at vi kan gå trygt på gaden. At vi har lyst til at gøre en indsats i lokalsamfundet. At vi stoler på hinanden. At vi føler, at vi skylder hinanden noget. At vi efterlever de fælles spilleregler. Kort sagt: Den tillid, der er grundlaget for et frit, åbent og liberalt samfund. Det er den tillid, der kitter os sammen som folk - og det er selve fundamentet for vores demokrati.

Man kan hver især løfte et politisk ansvar, hvis man engagerer sig i debatter, involverer sig i lokalpolitik, deltager i foreningslivet eller stiller op til skolebestyrelsen. Det kan give en konkret indflydelse på både egen og andres hverdag. Og det er nøjagtigt lige så betydningsfuld en del af dansk politik som det, der foregår på Christiansborg.

For intet står over det personlige ansvar. Alle personlige handlinger præger samfundet lidt efter lidt.

De forældre, der ikke forbereder deres barn ordentligt til skolen, medvirker ikke blot til en dårlig start på dannelsesrejsen for deres eget barn, men ødelægger også skolen for andre børn og skubber på en udvikling, hvor flere fravælger folkeskolen.

Den arbejdsløse murer på dagpenge, der murer sort ved siden af, fremmer et system med mere kontrol, fordi fællesskabet naturligvis ikke vil finde sig i at forsørge personer, der kan forsørge sig selv. Og den unge mand, der forbryder

sig mod en anden, gør, at vi lidt efter lidt møder hinanden med mindre tillid.

Heldigvis gør det modsatte sig også - oftere - gældende.

Den pårørende eller medarbejderne, der hjælper med til at sikre en høj livskvalitet for den ældre på plejehjemmet, skaber mere overskud og tid til andre.

Det oplevede jeg selv, da jeg for et par år siden - i forbindelse med kommunalvalgkampen - var på besøg på plejecentret Baeshøjgård i Vig i Nordvestsjælland. Her fik de gamle fortsat mulighed for at tage ansvar og træffe beslutninger på egne vegne - ligesom de havde været vandt til gennem et helt liv.

Det giver livskvalitet.

De forældre, der bor i et socialt belastet boligområde, men holder deres børn langt væk fra kriminalitet og insisterer på, at de læser lektier og deltager aktivt i skolens liv, de er med til at skabe et godt grundlag for positiv integration.

Da jeg besøgte nogle indvandrerdrengene i Askerød for nogle måneder siden, talte jeg med dem om det at leve i en ghetto og om at blive stemplet på forhånd. En af drengene - Ali Mohammad Mahmoud - havde, trods gode karakterer fra gymnasiet, svært ved at slippe fri af ghettoen. Da jeg igen besøgte ham i maj, kunne han glædestrålende fortælle om, at han nu havde fået et job i den lokale Bilka. Ali oplevede at få tillid og ansvar - og han voksede med det. Til glæde for Ali, ja, men også til glæde for os andre.

Og på akkurat samme måde er det med til at opbygge et tillidsfuldt samfund, når en nabo i ferietiden holder lidt ekstra øje med naboernes huse og tømmer postkassen. Det skaber større tryghed i lokalmiljøet.

Hver gang man lever op til sit personlige ansvar og måske endda yder lidt ekstra, skaber man et mere sammenhængende og tillidsfuldt samfund.

Vi lever i et land, som er præget af stor gensidig tillid. Der er en kerne af fælles værdier og normer. Og der er en udstrakt personlig frihed til forskellighed. Nogle har forsøgt at indfange dette med begrebet "social kapital", men uanset, hvad vi kalder det, så er det med til at gøre Danmark til ét af verdens bedste samfund at leve i, og danskerne til ét af verdens mest lykkelige folkefærd. Derfor

kan jeg heller ikke genkende det negative og pessimistiske billede, som nogle forsøger at fremmane. Jeg mener, at vi lever i et fantastisk samfund. Det jeg helst vil leve i. Men som med alt andet gælder det, at hvis vi tager noget for givet, så risikerer vi at miste det.

Derfor er det personlige ansvar i høj grad politisk. Og derfor er det vigtigt, at vi ikke lader det personlige ansvar træde i baggrunden, fordi vi er blevet vandt til, at fællesskabet løser mange opgaver. Den største trussel mod fællesskabet er, at man til sidst ikke betragter sig selv som en del af det og altid skyder ansvaret fra sig i forventningen om, at andre nok skal løse problemerne.

I sidste ende er det hver enkelt danskers ansvar at skabe det Danmark, som vi ønsker - af den simple grund, at Danmark aldrig kan blive et bedre land end danskerne selv.

Danskerne har gang på gang vist sig som et fornuftigt folk i lyset af de mange forandringer, som vores gamle land har stået igennem. Nogle forandringer har gjort mere ondt end andre. Nogle husker vi stadig, mens andre efterhånden er gledet helt væk fra vores nationale hukommelse. Men sikkert er det, at Danmark - uanset hvad, der har ramt os - har stået det igennem. Hver gang.

Selv de mest voldsomme forandringer har ikke slået Danmark ned - hver gang har vi skabt et nyt Danmark, der dog ikke var så nyt, at det var uigenkendeligt. Og derfor lever vi i et land, hvor det meste er forandret, det værste forkastet, men det bedste bevaret.

Fra jeg blev statsminister for to år siden til i dag, har den altoverskyggende opgave været at føre Danmark sikkert fra økonomisk krise til spirende optimisme.

Da den internationale krise var på sit højeste, var opgaven at få Danmark sikkert videre. Den opgave løste vi. Og heldigvis er krisens menneskelige konsekvenser ikke blevet så alvorlige, som mange frygtede.

For ét år siden, var opgaven at betale den umiddelbare regning efter krisen. Den opgave løste vi, så der igen blev skabt tillid og stabilitet omkring dansk økonomi. Det kommer særligt danske familier og danske virksomheder til gavn.

I år er vi nået et skridt videre. Med det værste bag os har vores fokus været at se frem. At skabe balance mellem offentlige udgifter og indtægter i 2020, så vi fortsat har råd til vores fælles velfærd. At sikre fundamentet for holdbar vækst, så vi kan sikre danske arbejdspladser. Også den opgave har vi løst med en stor historisk aftale op til grundlovsdag.

Det er ikke nogen naturlov, at vi skal tælles blandt de bedste samfund i verden. Der er ingen lovmæssighed, der siger, at vi altid vil være blandt de mest velstående lande med de muligheder, det giver. Det kræver mod at træffe de beslutninger i dag, der forandrer Danmark og gør det til et bedre land i morgen.

Når man giver slip på noget velkendt og trygt, så er der altid nogen, der vil protestere. Jeg har betegnet denne gruppe, som 'koalitionen af de uvillige'. Det er partier og organisationer, der er kendetegnet ved ulyst til forandring. Det er dem, der stædigt holder fast i, at intet behøver at ændre sig, og at alt kan være i morgen, som det var i går. En koalition, som ikke har nogen plan med Danmark, men udelukkende bruger deres vågne tid på at kritisere.

Hvis man lytter til denne koalition, så er nærmest alting, min regering har gjort det seneste år, et gedigent løftebrud. Og jeg skal da gerne indrømme, at vi i de seneste år har måttet træffe en lang række vanskelige - men også nødvendige - beslutninger, som ingen kunne have forudset før sidste valg.

Vi havde alle sammen vænnet os til, at økonomiske problemer var en saga blot. At stort set ethvert problem kunne løses ved at skrive en check. Vi havde vænnet os til, at alt bare gik op og op og op. Og jeg tror, at nogle - fejlagtigt - havde fået den opfattelse, at "kontraktpolitik" skulle opfattes som om, at intet måtte være anderledes. Og hvis noget alligevel blev forandret, så kunne det kun blive til det bedre. Det skulle give tryghed. Men det beror på en misforståelse.

Mener nogen i ramme alvor, at det havde været bedre, hvis vi blot havde lukket øjnene for virkelighedens udfordringer og undladt at løse dem? Nej, det tror jeg ikke. Det ville være et svigt af den tillid, som danskerne har vist os.

De seneste år har ændret de politiske grundvilkår. Spillepladen er den samme, brikkerne ligner sig selv, men spillereglerne er blevet omskrevet.

Gør vi ingenting, så er der for alvor grund til at være utrygge, for udfordringerne eksisterer stadig, selvom man lukker øjnene og nægter at åbne dem. Nej, tryghed er at gå forlæns med åbne øjne og skabe fremtiden. Ikke at gå baglæns i blinde ind i det uundgæelige. I mine øjne kan kontraktpolitik altså ikke handle om, at politikerne lover at være passive. Nej, kontraktpolitik bør handle om, at danskerne skal kunne regne med, at deres politikere vil gøre alt, hvad der står i deres magt, for at gøre det rigtige for Danmark. Det er den tillid, min kontrakt med danskerne hviler på.

Jeg er overbevist om, at danskerne ikke vil møde forandringen med nedbøjede hoveder og sorgfuldt sind med tanker om, hvordan det var engang. Vi er ikke bange for forandringer. Danskerne er et modigt folk.

Vi skal møde fremtiden, som vi har mødt den før: i sammenhold og fællesskab: Vi skal ikke lade os dele. Vi skal ikke lade os splitte op. Vi skal ikke lade nogen få held med at tale skel frem i befolkningen. Det er farligt at sætte bestemte grupper af borgere i kasser. Fordi man deler egenskaber, har man ikke nødvendigvis de samme behov.

Jeg vil derimod tale op til danskerne.

For jeg deler ikke den opfattelse, at den ufaglærte arbejder, som har haft et langt og produktivt arbejdsliv uden brok og sygedage, er svag, alene fordi vedkommende har nået efterlønsalderen.

Alder er ingen sygdom, men et privilegium, man opnår, hvis man lever længe nok. Men selvom alder ikke er en sygdom, kan man godt blive syg i alderdommen. Og uanset om man er ung eller ældre, skal man have hjælp, hvis man er syg eller nedslidt. Men man skal ikke sygeliggøres alene på grund af alder.

Jeg synes ikke, at den enlige mor er svag, blot fordi hun er enlig. Eller kvinde for den sags skyld. Og jeg tror ikke på, at hendes højeste ønske er fravær af krav eller højere børnecheck. Hun kan have et godt arbejde og et fantastisk netværk, selv om hun er enlig.

Jeg betragter ikke dagpengemodtageren som et offer, fordi han midlertidigt er uden job. Og jeg tror ikke, at hans højeste ønske er en 4-årig dagpengeperiode - jeg tror faktisk, at hans højeste ønske er et dynamisk samfund i vækst, hvor der bliver skabt nye arbejdspladser, så han hurtigt kan komme i beskæftigelse igen.

Og sosu-assistenten i halvtredserne behøver ikke være nedslidt, ligesom hun ikke nødvendigvis er stålsat tilhænger af efterlønsordningen, som vi kender den. Hun løber måske maraton i sin fritid.

Nej, fri mig for at putte danskerne i kasser og stemple nogle som "svage", alene fordi de passer ind i en bestemt skabelon. For det første, så er det udtryk for et menneskesyn, som jeg ganske enkelt ikke abonnerer på. Og for det andet, så gør man sig skyldig i en forfladigelse af debatten, som ikke bringer vores samfund fremad, men holder det tilbage.

Alle danskere er - uanset, hvad de så ellers er - først som sidst borgere. Og de politikere, der vil reducere dem til en forsimplet del af en magtkamp, hvor en enkelt egenskab gøres til hele deres identitet, overser danskernes forskellighed. Og det gør den offentlige debat noget kedeligere, end den behøver at være.

Folkemødet er en anledning til at dyrke den forskellighed i fællesskab.

En indsigtfuld, men polemisk mand har engang sagt, at der er to standpunkter i debatten: 1) "Du er idiot!" og 2) "Det kan du selv være!". Det er min erfaring fra mange års politisk arbejde, at begge standpunkter være rigtige på samme tid. Derfor har vi brug for en bred, folkelig debat, hvor den politiske vanetænkning udfordres. Det sker for sjældent ved politikermøder - men det kan ske ved folkemøder.

Derfor vil jeg opfordre alle til at deltage aktivt i det demokratiske liv.

Jeg har i dag prøvet at hæve mig lidt op over det daglige politiske slagsmål. I respekt for det, som jeg synes bør være Folkemødets ånd.

Jeg kunne nemt have brugt min taletid på at lange ud efter vores politiske modstandere. Jeg kunne have talt om højere skatter, usammenhængende økonomiske planer og intern uenighed i rød blok. Og jeg kunne sikkert også have kastet om mig med tal og fakta, som viser, at netop vores vej er den rigtige.

Eller jeg kunne have talt om, hvordan vi er udfordret af landene omkring os.

Hvordan vores velstand presses af, at andre lande har større appetit på at erobre de goder, som vi i dag tager for givet. Og hvordan løsningen er reformer, uddannelse, og hårdt arbejde.

Men helt bevidst har jeg ikke gjort nogen af delene. Nogle få gange om året er det befriende - og nødvendigt, at vi lægger de dagligdags politiske slagsmål til side og i stedet diskuterer de visioner, vi har for vort samfund. Hvad tror vi på? Hvor vil vi have vores samfund hen? Og hvorfor skal netop vi have betroet ansvaret?

Personligt tror jeg, at mødet mellem holdninger og visioner - løftet op over hverdagens polemik – kan blive den ilt, som Folkemødet næres ved. Og præcis heri håber jeg, at vi med tre dages slutspurt kan sætte et flot punktum for en politisk maraton-sæson.

Jeg vil ønske alle et rigtig godt folkemøde!

Tags

Folkemødetale, Politisk tale, Venstre

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/lars-loekke-rasmussens-tale-til-folkemoedet-2011>